

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

[Quæst. 144. An & qualiter matrimonia contracta sine præsentia parochi & testium olim fuerint, & modò sint prohibita.]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

4. Resp. quartò : Dum parentes pro filiis impuberibus contraxerunt Sponsalia, (intellige valida, nimirum accedente consensu filiorum impuberum) filii impuberet resilire nequeunt, quousque puberes effecti, Sanch. n. 12. Gutt. n. 10. Castrop. n. 7. His non obstante textus c. 1. h. t. ubi; *potest pater filium nondum aduatum, cuius voluntas discerni non potest, cui vult, matrimonio tradere, & postquam filius pervenit ad perfectam aetatem, omnino debet hoc implere*; nam intelligendum hoc de debito, non necessitatis, sed honestatis, ubi filius non habet justam causam reclamandi; gl. & Abb. in cit. c. Castrop. cit. num. 7. Et licet citatus textus non videatur facere differentiam inter filium impuberem et puberem; cum tam hic quam ille, ubi ex decencia non adest justa ratio in

contrariam, debeat implere voluntatem patris, impubes tamen expectare debet pubertatem, ante quam resilire nequit. Ex his inferitur, dicta hucusque de dissolutione Sponsalium contractorum ab impuberibus, habere pari modo locum, dum hi de presente contraxerunt matrimonium, matrimonio hoc juris interpretatione non habente vim nisi Sponsalium, adeoque ante adeptam pubertatem resilire nequeunt. Pirh. l. c. num. 9. & 10. nisi tamen inter impuberes intercesserit copula vera & perfecta, quæ quandoque anticipat pubertatem (intellige annos alias communiter designatos pubertati) c. à nobis h. t. per hanc enim inter illos consummatur matrimonium,

Abb. in cit. c. 3. Pirh. cit. num. 10.

TITULUS III.

De clandestina desponsatione.

Quest. 142. Sponsalia de futuro clandestinè contracta num valeant & liceant.

Resp. ad primum: Sponsalia de futuro celebrata clam sine presentia Parochi & testium vel etiam cujuscunque alterius sunt valida, Sanch. l. 1. d. 13. Gutt. de mat. c. 4. à n. 1. Pone. l. 12. c. 5. n. 6. Castrop. l. c. p. 2. n. 15. Pirh. ad tit. de Sponsal. n. 26. Barb. ad Trid. sess. 24. c. 1. de reform. contra Segur. & alios paucos apud Castrop. l. c. siquidem contractus istiusmodi Sponsalitus irritus non est jure naturali, ut per se constat, neque ullo alio jure positivo; nam Trid. l. c. irritans contractum matrimoniale seu matrimonium sic contractum, & vel sic corrigens & derogans juri communi, vi cuius tale matrimonium valebat, nullam mentionem facit de Sponsalibus; ergo ea dispositione omissa seu præterita, adeoque nullatenus cadentia sub illo decreto Tridentino irritante Sponsalia de presente clandestinè celebrata relinquuntur dispositioni juris communis, vi cuius à fortiore valent Sponsalia clandestina, cum etiam vi illius valeant & valuerint matrimonia clandestina.

2. Resp. ad secundum: Neque etiam per se loquendo Sponsalia clandestinè celebrata sunt illicita. AA. cit. cum communi contra Sylv. Armill. Cajet. &c. apud Castrop. l. c. nullo enim jure nec antiquo nec novo sunt prohibita; quod autem ex clandestinis Sponsalibus oriantur quandoque aliqua inconvenientia, non probat esse per se illicita, sed solum consultius esse, ut testes adhibeantur, etiam ad hoc, ut eis fides in foro externo adhibeatur, ad illud verò, quod objici solet, nimirum, prohibito matrimonio, prohibentur quoque Sponsalia: ergo prohibito matrimonio clandestino prohibentur quoque Sponsalia clandestina, negatur sequela, nam licet prohibito absolutè matrimonio quocunque demum modo illud contrahatur, prohibeantur quoque absolutè Sponsalia, utpote quæ via sunt ad matrimonium, & non contrahuntur nisi ratione matrimonii futuri, quod proinde, si illicitum, Sponsalia forent promissio rei illicitæ, & sic nulla; non tamen inde sequitur, quod prohibitio non absolutè matrimonio, sed solum ne tali modo, nimirum clam

contrahatur, prohibeantur quoque Sponsalia sic contrahi, cum Sponsalia clandestina non sint via ad matrimonium clandestinum; non enim clandestinè ea contrahentes promittunt sibi aut obligant se ad matrimonium clam contrahendum, sed eo modo, quo permittit Ecclesia; adeoque Sponsalia talia sunt promissio rei licitæ, & consequenter valida & licita. Textus quoque adduci soliti ex i. oratio. ff. de Sponsal. l. si quis tutor. ff. de ritu nupt. eodem modo intelligendi de casu, in quo matrimonium prohibetur absolutè, sive ut nullo modo contrahatur, vel quando est eadem ratio prohibitionis matrimonii & Sponsalium, quæ eadem ratio non est in presente, dum matrimonium clandestinum prohibetur ad vitandum concubinatum cum secunda uxore putatitia, ad quam quippe publicè ductam cogebat Ecclesia incia matrimonii prioris clam contracti, validè tamen, intellige, ante dictam prohibitionem, quod locum non habet in Sponsalibus clandestinis, quibus non obstantibus, matrimonium subsequens cum alia est validum.

Quest. 143. Quenam matrimonia sint clandestina.

Resp. matrimoniorum clandestinorum à jure reprobatorum & punitorum tantum duæ sunt species; dum nimirum contrahuntur absque presentia parochi & testium; vel dum contrahuntur sine præmissis denunciationibus; quorum priorum dicuntur ab aliquibus clandestina simpliciter; alia clandestina secundum quid, & huic clandestinitati non obstat, etsi de cætero contrahantur in medio foro & plane Ecclesia.

Quest. 144. An & qualiter matrimonia contracta sine presentia parochi & testium olim fuerint, & modo sint prohibita.

Resp. primò: Fuerunt semper istiusmodi matrimonia ab Ecclesia graviter prohibita & illicita, ut patet ex multis Canonibus, præsertim ex c. nullus. 30. q. 5. ubi Hormisda Papa: *nullus fidelis cujuscunque conditionis sit, occultè nuptias faciat, sed benedictione accepta à Sacerdote, publicè nubat in domino*; & quidem sub gravi culpa, prout denorant

verba

verba Trid. Sess. 24. c. 1. Ecclesia semper detestata est hæc matrimonia. Castrop. d. 2. p. 13. §. 2. n. 1. Pirh. h. r. cum D. Thom. in supplem. 3. p. 45. a. 1. Oritur hæc illicitas solum ex præcepto Ecclesiæ, & non ex jure naturæ; licet enim ex ejusmodi contractu matrimoniali clandestino regulariter oriantur gravissima inconvenientia, puta scandala, occasiones peccandi &c. (quæ erat causa graviter prohibendi talia matrimonia) id tamen non est ex ratione ipsius contractus, sed ex pravo hominum affectu & malitia, quod non est sufficiens ad hoc, ut ipse contractus in se malus reddatur. Sicut, licet in ludo & portatione nocturna armorum plura damna solent accidere, non tamen seclusâ lege positiva, peccatum est ludere, aut noctu ferre arma; maxime, si bonus finis assistat. Unde jam etiam infideles clam contrahentes, dum ex tali contractu nullum damnum timeretur, non peccant. Ita Castrop. loc. cit. citatis Cajet. Tom. 1. opusc. 11. 12. de matr. q. 2. Cöniack. d. 27. du. 1. num. 4. Soto &c. Quinetiam fideles ipsi ante Trid. contrahebant, & modo post illud in locis, in quibus non est receptum, licet adhuc contraherent clandestinè, dum mala origo, nisi clandestinè contraheretur, præponderarent malis orituris, aut oriri solitis ex clandestinitate. Quippe leges hujusmodi affirmativæ non ita strictè obligant, quin licitum sit ab eis recedere ob urgentem necessitatem, aliâve justam causam, qualis est vitio aliorum gravissimorum incommodorum. Pirh. h. r. num. 2. citato Covar. in 4. decret. p. 2. c. 6. num. 7. Hinc quinque casus recensentur à Tanner. Tom. 4. d. 8. de matr. q. 3. du. 6. num. 111. nimirum: dum per matrimonium clandestinum periculum subitum evadere possunt aliquid: dum per adhibitionem testium inique impedirentur à matrimonio, dum expectando testes magnam opportunitatem contrahendi matrimonium essent amissuri: dum sine gravi damno palam contrahere nequeunt, v. g. si virgo constituta sub potestate tutoris, merito timeret, se tradendam viro pravo, vel aliâ indigno ab iniquo tutore: dum post contractum publicè matrimonium, sed invalidè ob impedimentum dirimens, obtentâ dispensatione, contrahitur deusdè clam.

Quest. 145. An & qualiter matrimonia hæc clandestina olim & modo post Trident. irrita.

1. Resp. primò: Fuerunt istiusmodi matrimonia semper valida, suntque modo in locis, in quibus Tridentinum non publicatum, seu non receptum, ut constat ex eo, quòd Trident. Sess. 24. c. 1. anathemate damnat eos, qui clandestina matrimonia vera ac rata esse negant, quamdiu Ecclesia ea irrita non facit. Ratio etiam hujus est, quòd præcindendo ab illa Ecclesiæ irritatione, in matrimonio clandestino invenitur tota essentia contractus legitimi de præsentè, & solum deficit extrinseca illa, & accidentalis solennitas publicitatis.

2. Resp. secundò: Hodiedum jure novo Trident. l. c. hujusmodi matrimonia nulla & irrita declarantur his verbis: *Qui aliter, quam præsentè Parocho vel alio Sacerdote de ipsius Parochi seu Ordinarii licentia & duobus vel tribus testibus matrimonium contrahere attentabunt, eos sancta Synodus ad sic contrahendum matrimonium omninò inhabiles reddidit, & hujusmodi contractus irritos & nullos esse decernit, prout eos præsentè decreto irritos facit & an-*

nullat. Additque in fine; *Decernit insuper, ut hujusmodi decretum in unaquaque Parochia summo robore post 30. dies habere incipiat à die prima publicationis in eadem Parochia factæ numerandos.* Ex quibus verbis patet, ex duplici capite vi hujus decreti matrimonia illa evadere nulla, & irrita. Primò directè, annullato per hoc decretum ipso contractu. Secundò indirectè inhabilitatis personis ad sic contrahendum. Castrop. loc. cit. §. 2. num. 2. Porro ratio movens Ecclesiam ad irritanda hujusmodi matrimonia fuit experientia, quâ comperit per simplicem prohibitionem non satis occurrì gravibus malis illis ex clandestinitate nascentibus. Sanch. L. 3. de matr. d. 3. num. 5. Quædam mala erant, quòd conjuges clandestini sæpius ab invicem recederent, aliæque conjugia publicè inirent, in perpetuis adulteriis viverent, matrimonia cum impedimentis invalidè contraherentur; magno fidei conjugalis, prolium ac Sacramenti tum detrimento, tam contemptu, Ecclesiâ, quæ de occultis non judicat, factos tales contractus ignorante, ac propterea medelam debitam afferre non valente.

3. Atque ex his infertur primò, quòd ubi decretum hoc Trid. promulgatum est, etiam ignorantes illud invincibiliter invalidè contrahere matrimonium in absentia Parochi & testium, cum lex irritans actum obliget etiam ignorantes quò ad nullitatem actus, licet ignorantes non afficiat quò ad alias pœnas; cum ubi delictum nullum, ibi nulla pœna; & hæc irritatio non in pœnam contrahentium clandestinè imponitur, sed in odium talis contractus, ut inconvenientia inde orta evitentur. Sanch. L. 3. d. 17. num. 10. Castrop. p. 13. §. 8. num. 7. Pont. l. 5. c. 6. num. 18. Infertur secundò; matrimonium etiam in mortis articulo aut in quacunque necessitate contractum sine præsentè Parocho & testibus esse nullum; quia deest forma substantialis ad valorem matrimonii præscripta. Aliud foret, ubi lex est ecclesiastica aliqua merè præceptiva præscribens solum & inducens solennitatem extrinsecam, & accidentalem contractui. Sanch. loc. cit. num. 4. & 5. Pont. num. 3. Cöniack. d. 27. du. 1. num. 11. Castrop. loc. cit. num. 9. ubi etiam, quòd in hoc casu nulla admitti debeat epikeia; quòd pluris præter viam esse præclusam talibus conjugis clandestinis; quam quòd aliqui patiantur damnum ex matrimonio non contracto.

4. De cætero licet hoc decretum irritans, ut dictum, non extendat se ad matrimonia invalide ob impedimentum aliquod, dum ea postmodum sublato impedimento deusdè clam contrahi possunt; non tamen procedit hæc limitatio, si impedimentum fuit publicum, & in foro externo, seu in facie Ecclesiæ aliquando innotescat; tunc enim necessarium est, ut tales sublato impedimento deusdè contrahant coram Parocho & testibus; quia cum constet illud in foro Ecclesiæ fuisse & esse nullum, testes, qui priori contractui adstiterunt, non fuerunt testes matrimonii validi, sed invalidi. Sanch. cit. §. 37. n. 10. & 11. Pirh. l. c. n. 8.

5. Resp. tertio: Quòd autem Ecclesia potuerit irritare talia matrimonia, quia contractus sunt; inde conficitur, quòd ideo Respublica civilis, & politica reddere potest contractus irritos subditum suorum, v. g. constitutione sua impedire, ut